

Sprawozdanie z pracy Pełnomocnika Wojewody Pomorskiego

do spraw mniejszości narodowych i etnicznych za 2024 r.

1. Liczba spotkań ze środowiskami mniejszości narodowych i etnicznych, w tym organizowanych z inicjatywy Pełnomocnika.

Pełnomocnik Wojewody Pomorskiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych zorganizował 21 spotkań ze stowarzyszeniami i jednostkami samorządu terytorialnego. Na spotkaniach zostały omówione zadania pełnomocnika ds. mniejszości narodowych i etnicznych oraz sprawy bieżące organizacji:

- w dniu 05.03.2024 r. (w spotkaniu uczestniczyło 1 stowarzyszenie)
- w dniu 10.04.2024 r. (w spotkaniu uczestniczyła 1 instytucja)
- w dniu 10.04.2024 r. (w spotkaniu uczestniczyła 1 organizacja)
- w dniu 16.04.2024 r. (w spotkaniu uczestniczyły 4 organizacje i 5 instytucji)
- w dniu 24.04.2024 r. (w spotkaniu uczestniczyła 1 instytucja)
- w dniu 27.04.2024 r. (w spotkaniu uczestniczyła 1 organizacja)
- w dniu 25.06.2024 r. (w spotkaniu uczestniczyła 1 organizacja)
- w dniu 25.06.2024 r. (w spotkaniu uczestniczyła 1 instytucja)
- w dniu 07.09.2024 r. (w spotkaniu uczestniczyły 2 organizacje i 1 instytucja)
- w dniu 19.09.2024 r. (w spotkaniu uczestniczyła 1 instytucja)
- w dniu 25.09.2024 r. (w spotkaniu uczestniczyły 3 organizacje)
- w dniu 05.10.2024 r. (w spotkaniu uczestniczyła 1 organizacja)
- w dniu 28.10.2024 r. (w spotkaniu uczestniczyła 1 instytucja)
- w dniu 28.10.2024 r. (w spotkaniu uczestniczyły 13 organizacji)
- w dniu 31.10.2024 r. (w spotkaniu uczestniczyły 2 organizacje)
- w dniu 21.11.2024 r. (w spotkaniu uczestniczyły 2 organizacje)
- w dniu 26.11.2024 r. (w spotkaniu uczestniczyła 1 organizacja)
- w dniu 03.12.2024 r. (w spotkaniu uczestniczyła 1 instytucja)
- w dniu 03.12.2024 r. (w spotkaniu uczestniczyła 1 organizacja)
- w dniu 15.12.2024 r. (w spotkaniu uczestniczyła 1 organizacja)
- w dniu 17.12.2024 r. (w spotkaniu uczestniczyła 1 organizacja)

2. Koordynowanie na obszarze województwa działań organów administracji rządowej, realizujących zadania na rzecz mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

Do głównych zadań Pełnomocnika Wojewody Pomorskiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych należało koordynowanie działań organów administracji rządowej, realizujących zadania na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych w ramach rządowego *Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030*. Koordynacja była realizowana poprzez współpracę z jednostkami samorządu terytorialnego, administracją zespoloną i organizacjami pozarządowymi, w szczególności:

- rozpowszechnianie informacji na stronie Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku informacji o konkursach, projektach oraz naborach wniosków realizowanych w ramach *Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030*,
- sprawowanie bieżącego nadzoru nad realizacją zadań, w tym weryfikacji sprawozdania z wykonania zadania publicznego, składanego przez podmiot w ramach *Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030*,
- organizacja wg ustalonych przez MSWiA procedur naboru wniosków w ramach *Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030* na rok 2025.

3. Podejmowanie działań na rzecz respektowania praw mniejszości i przeciwdziałanie ewentualnemu naruszaniu tych praw i dyskryminacji osób należących do mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

W dniu 16.04.2024 r. Pełnomocnik wziął udział w spotkaniu dotyczącym problemu handlu ludźmi, które odbyło się w Urzędzie Miejskim w Słupsku. Podczas spotkania zostały omówione kwestie cudzoziemców przebywających na terenie miasta Słupska i regionu słupskiego.

Pełnomocnik Wojewody Pomorskiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych prowadził monitoring mediów w zakresie spraw dotyczących przejawów nietolerancji i mowy nienawiści wobec mniejszości narodowych i etnicznych na terenie województwa pomorskiego.

4. Podejmowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

Pełnomocnik Wojewody Pomorskiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych podejmował różne działania w zakresie rozwiązywania problemów mniejszości w zależności od potrzeb środowiska danej organizacji:

- mieszkaniec Redy zwrócił się do Wojewody Pomorskiego ws. wątpliwości dotyczących historii Prasłowian oraz Kaszubów. Pełnomocnik przygotował 2 odpowiedzi,
- mieszkaniec Jantara zainteresowany społecznością romską zwrócił się do Pełnomocnika z zapytaniem dotyczącym wsparcia młodzieży romskiej oraz nabyciem obywatelstwa polskiego dla cudzoziemców,
- przedstawiciel Narodowego Centrum Kultury Tatarów w Gdańsku zwrócił się z prośbą o wsparcie społeczności tatarskiej ws. utrzymania oraz remontu budynku będącego w użyczeniu organizacji. W dniu 03.12.2024 r. odbyło się spotkanie z Wojewodą Pomorskim i przedstawicielami społeczności tatarskiej w celu organizacji konferencji naukowej oraz zapoznania wojewody z bieżącymi problemami społeczności tatarskiej.
- przedstawiciel społeczności kaszubskiej zwrócił się do Wojewody Pomorskiego o poparcie wpisania szkoły żukowskiej kaszubskiego haftu na listę UNESCO.

Ponadto zgłaszano ogólne problemy dotyczące spraw indywidualnych osób deklarujących przynależność do mniejszości oraz cudzoziemców w sprawach nadania bądź uznania obywatelstwa polskiego.

5. Podejmowanie działań na rzecz respektowania praw osób posługujących się językiem regionalnym – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

Do Wojewody Pomorskiego zwracano się z następującymi sprawami:

- przedstawiciel społeczności posługującej się językiem regionalnym kaszubskim zwrócił się o wsparcie Wojewody Pomorskiego ws. kaszubskojęzycznych nazw na trasie S6.

Pełnomocnik Wojewody Pomorskiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych zwrócił się do Ministra Edukacji ws. priorytetów kaszubskiej edukacji. W dniu 24.04.2024 odbyło się spotkanie w MEN i zostały omówione zagadnienia: finansowanie języka kaszubskiego, nowa podstawa programowa języka kaszubskiego, kwalifikacje nauczycieli do języka kaszubskiego, obcokrajowcy w kaszubskiej edukacji. W dniu 25.06.2024 z inicjatywy Pełnomocnika odbyło się spotkanie w Kuratorium Oświaty w Gdańsku ws. kaszubskiej edukacji. Pełnomocnik przekazał informacje płynące ze środowisk społeczności posługującej się językiem regionalnym kaszubskim dotyczące bieżących problemów, z którymi borykają się szkoły na terenie województwa pomorskiego w zakresie

kaszubskiej edukacji. Z inicjatywy Pełnomocnika w dniu 07.06.2024 r. odbyło się spotkanie przedstawicieli Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego z Ministrem Edukacji w sprawie priorytetów kaszubskiej edukacji. Zostały omówione tematy: standard finansowy języka kaszubskiego, finansowanie podręczników i książek pomocniczych, nowa podstawa programowa języka kaszubskiego, dwujęzyczne tablice na trasie S6. W dniu 28.10.2024 r. w trakcie spotkania z Pomorskim Kuratorem Oświaty omówiony został temat organizacji kongresu nauczycieli języka kaszubskiego w roku 2025.

Ponadto Pełnomocnik wziął czynny udział w debacie Etnotank dotyczącej kaszubskiej edukacji oraz w pracach dotyczących tworzenia Modelu Dobrych Praktyk dla organów prowadzących szkoły, a także nowej podstawy programowej do języka kaszubskiego.

6. Lista organizacji mniejszości narodowych i etnicznych, z którymi Pełnomocnik jest w stałym kontakcie

Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie

Uniwersytet Ludowy w Wieżycy

Stowarzyszenie Nauczycieli Języka Kaszubskiego Remusowi Drëszë

Instytut Kaszubski

Stowarzyszenie Ziemia Pucka

Fundacja Kaszuby

Kaszëbskô Jednota

Związek Ukraińców w Polsce Koło Gdańsk

Związek Ukraińców w Polsce Oddział w Słupsku

Fundacja BoFolk

Stowarzyszenie Gdańska Mniejszość Niemiecka DDM

Słupski Związek Ludności Pochodzenia Niemieckiego

Romskie Stowarzyszenie Oświatowe Harangos

Związek Karaimów w Polsce

Gmina Wyznaniowa Żydowska w Gdańsku

Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce Oddział Gdańsk

Muzułmańska Gmina Wyznaniowa w Gdańsku

Związek Ormiański w Gdańsku

Białoruskie Towarzystwo Kulturalne Chatka

Stowarzyszenie Litwinów w Polsce Oddział Gdańsk

Związek Tatarów RP - Centrum Kultury Tatarów RP w Gdańsku

7. Lista znanych Pełnomocnikowi organizacji i środowisk mniejszości narodowych i etnicznych działających na terenie województwa

Towarzystwo Przyjaciół Wilna i Grodna w Słupsku

8. Współpraca Pełnomocnika z innymi instytucjami lub organizacjami, zajmującymi się problematyką mniejszościową – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

Pełnomocnik Wojewody Pomorskiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych współpracował z wieloma organizacjami i instytucjami, zajmującymi się problematyką mniejszościową:

- z Zespołem ds. oświaty przy Radzie Naczelnej Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w zakresie prac nad nową podstawą programową do języka kaszubskiego,
- z Radą Języka Kaszubskiego,
- ze Słupskim Centrum Organizacji Pozarządowych w Słupsku,
- z Pomorską Siecią Centrów Organizacji Pozarządowych,
- z jednostkami samorządu terytorialnego na terenie województwa pomorskiego,
- z Pomorskim Kuratorem Oświaty,
- dyrektorami szkół oraz przedszkoli (kontakty mejlowe, telefoniczne, pisma, spotkania).

Ponadto przekazywano informacje do jednostek samorządu terytorialnego o *Programie integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030*. Powołano komisję konkursową opiniującą wnioski do *Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030* na rok 2025 na terenie województwa pomorskiego, w której skład weszli: przedstawiciel Pomorskiego Kuratora Oświaty, przedstawiciel organizacji pozarządowej oraz pracownik Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

9. Udział Pełnomocnika lub innych osób zajmujących się sprawami mniejszości narodowych i etnicznych w organizowanych przez mniejszości narodowe i etniczne imprezach i spotkaniach, na które zostali zaproszeni w ramach kreowania pozytywnego wizerunku mniejszości narodowych i etnicznych (proszę wymienić)

Pełnomocnik brał udział w wydarzeniach organizowanych przez mniejszości narodowe i etniczne oraz społeczność posługującą się językiem regionalnym kaszubskim:

- W dniu 13.03.2024 r. udział w kolacji ramadanowej w meczecie Muzułmańskiej Gminy Wyznaniowej w Gdańsku.
- W dniu 17.03.2024 r. udział w Dniu Jedności Kaszubów w Kolbudach.
- W dniu 17.05.2024 r. reprezentowanie Wojewody Pomorskiego na XII Wojewódzkim Konkursie Baśni i Legend Kaszubskich w SP 82 w Gdańsku.
- W dniu 29.05.2024 r. reprezentowanie Wojewody Pomorskiego podczas uroczystości urodzin księcia Bogusława X przy Zamku Książąt Pomorskich w Słupsku.
- W dniu 02.06.2024 r. udział w uroczystości Finału Konkursu Recytatorskiego Literatury Kaszubskiej „Rodnô mòwa” w Chmielnie.
- W dniu 06.07.2024 r. udział w Światowym Zjeździe Kaszubów w Kościerzynie.
- W dniu 31.08.2024 r. udział w uroczystościach odsłonięcia pomnika Lecha Bądkowskiego w Gdańsku.
- W dniu 07.09.2024 r. udział w uroczystej gali „Bělny Szkólny” z okazji Dnia Kaszubskiej Edukacji w sali Polskie Niebo w Gdańsku.
- W dniu 25.09.2024 r. udział w konferencji naukowo-dydaktycznej na Uniwersytecie Gdańskim.
- W dniu 05.10.2024 r. reprezentowanie Wojewody Pomorskiego na uroczystości 40-lecia sulęczyńskiego Oddziału Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego.
- W dniu 19.10.2024 r. reprezentowanie Wojewody Pomorskiego podczas koncertu w Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku z okazji 80. rocznicy zagłady Sinti i Romów w Auschwitz.
- W dniu 07.11.2024 r. udział w odsłonięciu tablic w języku kaszubskim na budynku Urzędu Gminy w Stężycy.
- W dniu 21.11.2024 r. reprezentowanie Wojewody Pomorskiego podczas Pomorskiego Forum Inicjatyw Pozarządowych w Dolinie Charlotty.
- W dniu 26.11.2024 r. udział w Białoruskiej Ceremonii wręczenia Nagrody Literackiej w Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku.

- W dniu 13.12.2024 r. udział w operze kaszubskiej „Wòla Bòskò” w Teatrze Narodowym w Warszawie.
- W dniu 15.12.2024 r. udział w wigilii Krajniaków w Gdańsku.

10. Czy w minionym roku zaszła konieczność podjęcia przez Pełnomocnika interwencji w sytuacjach konfliktowych?

TAK ☐

NIE ☒

11. Jeśli odpowiedź na powyższe pytanie była twierdząca, proszę o krótkie opisanie poniżej interwencji (w tym mediacji) podjętych w takich sytuacjach.

Nie dotyczy.

12. Opis pozostałych najważniejszych działań podjętych przez Pełnomocnika w ostatnim roku, w tym m.in. opis wdrażanych programów dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych oraz działań podjętych w celu szerokiego informowania społeczeństwa większościowego o efektach działań w ramach Programu Integracji¹

1. Działania na rzecz kaszubskiej edukacji – spotkania z Ministrami Edukacji Barbarą Nowacką w Warszawie oraz Gdańsku ws. priorytetów kaszubskiej edukacji. Efekty:
 - Pełne finansowanie podręczników i książek pomocniczych do nauki kaszubskiego, co wzbogaca zasoby dydaktyczne szkół i nauczycieli języka kaszubskiego oraz przyczynia się do rozwoju języka kaszubskiego na Pomorzu.
 - Ścisła współpraca z MEN oraz Zespołem ds. oświaty Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w zakresie prac nad nową podstawą programową do języka kaszubskiego.
 - Udział w tworzeniu Modelu Dobrych Praktyk dla organów prowadzących szkoły w celu efektywniejszego wykorzystania przez samorządy środków finansowych na kaszubski. MDP ma

¹ Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030

przyczynić się do podwyższenia jakości nauczania, zwiększenia liczby i rodzajów działań przez szkoły, a w konsekwencji do rozwoju języka kaszubskiego.

2. Współpraca z MSWiA – organizacja spotkania Wojewody z przedstawicielami organizacji mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego kaszubskiego z terenu województwa pomorskiego z udziałem Wiceministra MSWiA Tomasza Szymańskiego. Celem spotkania było wzajemne poznanie się, omówienie spraw bieżących dotyczących współpracy organizacji z przedstawicielami administracji rządowej, przedstawienie zadań pełnomocnika ds. mniejszości narodowych i etnicznych oraz charakterystyka działalności zaproszonych organizacji. Było to pierwsze tego typu spotkanie na Pomorzu od ponad 30 lat.

Ponadto informowanie poprzez media o działaniach podejmowanych przez Pełnomocnika Wojewody Pomorskiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych (wywiady w stacjach radiowych, telewizyjnych i prasie, a także poprzez media społecznościowe: 27.02.-01.03.2024, 13.05.2024, 24.09.2024).

13. Inne uwagi

Brak uwag

